

YORUM

Kadayıfın altı

DEMİREL ve Erbakan dün beklenenden çok uzun bir görüşme yaptılar. Erbakan, görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, "Milletin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir" dedi. Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi, Erbakan görüşmede Demirel'e, "milleti inleyen bir hükümet olduklarını" uzun uzun anlattı. Zaten 16 şart bu değerlendirme temelinde ileri sürülmüştü.

Demirel ise, açık ve keskin bir tutum aldı. Bir kere "16 şart"ı reddetti ve gerekirse hükümeti bırakmaktan çekinmeyeceğini masanın üzerine koydu. Demirel, görüşmeden çıktuktan sonra, "Kafi destek bulamazsak, koltuklara yapışmayacağız" diyordu. Başbakan, Erbakan'ın "milleti inleme" iddiası karşısında, "Milleti inletiyorsam ben inletiyorum, sorumluluk bana aittir" demeye getiriyordu. Böylece AP Genel Başkanı MSP'nin bu hükümetin yaptıklarından sorumlu olmayacağını açıklayarak, deste-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Demirel "16 şart"ı reddetti

Demirel:

«Başka partilerin programlarını gerçekleştirmek için hükümet olmadık. Kafi destek olmazsa, koltuğa yapışmayacağız»

Erbakan:

«Milletimizin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir... Başkanlık Divanında görüşerek tutumumuzu açıklayacağız»

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ile Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel arasında dün beş saat süren görüşme sonunda, Demirel, Erbakan'a hayır dedi. MSP'nin bundan sonraki kararı ise hükümetin geleceğini belirleyici hale geldi.

Adana'da biri er olan 10 kişiyi yaralayan 16 komando yakalandı

Adana Sıkıyönetim Komutanı Bölügiray: «K.Maraş davası maksatlı kişilerce gölgelenmek isteniyor»

- "Kahramanmaraş davası hakimleri büyük bir feragatle, insanüstü gayret ve cesaretle her türlü olumsuz etkiyi dikkate almaksızın takdire değer bir görev bilinci içinde çalışıyorlar"
- "Emniyet Müdürü Yurdakul'un şehit edilmesi olayının özel gayret ve önlemlerle ortaya çıkarılması için İçişleri Bakanlığınca 6 ay önce uyarıda bulunuldu."
- Bölügiray, Adana'ya yansız, dürüst ve otoriter bir emniyet müdürü atanmasını istedi.

ADANA (ÖZEL) Kolordu ve Adana Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nevzat Bölügiray düzenlediği basın toplantısında çeşitli konulara değindi ve Kahramanmaraş davası sonucunun maksatlı kişilerin yaydığı söylentilerle gölgelenmek istendiğini söyledi. 6. Kolordu Karargahında

gazetecileri kabul eden Bölügiray etkin önlemlerle toplum olaylarının tansiyonunun düşürüldüğünü devlet otoritesinin hakim kılındığını, ancak vur-kaç olaylarının tüm önlemlere rağmen önlenemediğini belirtti.

ADANA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNÜN DURUMU Emniyet örgütündeki nicelik ve nitelik yetersizliğine dikkat çeken Bölügiray, "1950'de çoğulcu demokrasiye geçiş döneminden itibaren, özgürlüklere ve gelişen düşünce akımları ve nitelik değiştiren olaylara paralel olarak emniyet örgütü yeniden düzenlenmeliydi. Bu yapılmamıştır. 1968'den sonra ise giderik tırmannın anarşi ve terör karşısında emniyet örgütü yicce yetersiz kalmıştır" dedi. Bölügiray, "Adana emniyetinde görev yapan polis ve amirlerin sayıca az, uzmanlıktan yoksun

Venedik Zirvesinin son gününde ekonomik meseleler görüşüldü

● Batılı liderler, Sovyetlerin Afganistan'dan asker çekme kararının bütün birliklerin tamamen çekilmesine kadar bir anlam taşımayacağını belirttiler.

● Sanayileşmiş ülkeler petrol konusunda OPEC'le görüşmelere oturmak istiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ VENEDİK'te sanayileşmiş 7 Batı ülkesinin zirve toplantısının ikinci ve son gününde Batılı liderler ekonomik meseleleri ele aldılar.

Zirvenin ilk günü ise Rusya'nın Afganistan'dan birlik çekmeceğini açıklaması üzerine alınacak tutumu tartışmakla geçmişti. Bu konuda yayınlanan ortak

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

The Guardian'ın yorumu:

"Batının Türkiye'yi desteklemesi Türk demokrasisini desteklemek anlamını taşımamaktadır"

LONDRA (AA/AP) İNGİLTERE'de yayınlanan "The Guardian" gazetesi son sayısında Türkiye'ye ilişkin yayınladığı bir yorumda, "Batın Türkiye'yi desteklemesinin Türk demokrasisini desteklemek anlamına gelmeyeceğini" belirtti.

Ankara'da yapılacak olan NATO toplantısıyla ilgili yorumda şöyle deniliyor: "Türk hükümeti, 1960'tan beri ilk kez bu hafta NATO Bakanlarına ev sahipliği yapacaktır. Bu, aynı zamanda Batının İran ve Afganistan'dan sonra, Avrupa'nın hasta adamını

(Devamı S. 6 Sü. 3'de)

MSP'de karar saati

Eski İçişleri Bakanı

Güneş: "Terör, ancak AP-CHP işbirliği ile önlenabilir"

● AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, CHP ve AP koalisyonunu gerçekleştirse bile anarşinin önlenmesi için teşhiste ittifak sağlanması gerektiğini söyledi.

Eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, terörü önlemek için AP-CHP işbirliğinin şart olduğunu, AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, önce teşhiste birleşmek gerektiğini söyledi.

(Devamı S. 6 Sü. 5'de)

- Ecevit: Yöneticilerimizin can güvenliği yoktur. Hükümet görevi bırakarak "Birlik ve Barış Hükümetinin" yolunu açmalıdır.
- Asiltürk: "Seçim emniyetini sağlasınlar, hemen erken seçime gidelim"
- CHP, Cumhurbaşkanı adayını bugün belirliyor. Muhtemel aday Sırrı Atalay.
- CHP'nin gensorusu bugün Mecliste oylanıyor. Mecliste çoğunluk sağlarsa MSP çekimsiz kalsa bile gensoru gündeme alınacak.

ANKARA (ÖZEL) AP azınlık hükümetinin geleceği açısından büyük önem taşıyan AP ve MSP Genel Başkanları arasında dün yapılan beş saatlik görüşmede anlaşmaya varılmadı. Şimdiye kadar iki siyasi lider arasında yapılan en uzun görüşme olan ve saat 10.30'da başlayıp 15.30'da biten görüşmeden sonra MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, "Milletimizin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir" derken AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, "Parlamentoda arkamızda kafi destek olmazsa koltuğa yapışmayacağız" şeklinde konuştu.

İki liderin anlaşamamasından sonra şimdi dikkatler bu sabah yapılacak MSP Grup toplantısına çevrildi.

Bugün Millet Meclisinde görüşülecek olan, CHP'nin AP azınlık hükümetine karşı verdiği gensorunun gündeme alınması tartışmasından önce biraraya gelecek olan MSP Grubu gensoru konu-

(Devamı S. 6 Sü. 3'de)

Haber için gitti gözaltına alındı

Kartal'da gözaltına alınan muhabirimiz Gülsere Mendekli (sol başta) gazetesinin diğer çalışanları ile birlikte.

Muhabirimiz Mendekli 9 gündür gözaltında

15 Haziran günü Kartal'da bir as- teğmen ve bir erin öldürülmesi ile sonuçlanan olaylar sırasında gözaltına alınan muhabirimiz Gülsere

Mendekli, emniyet ve sıkıyönetim yetkililerine yaptığımız bütün başvurulara rağmen 9 gündür gözaltında tutuluyor.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

30 Tayland askeri öldü

Vietnam birlikleri, Tayland askerleriyle çatıştı

DIŞ HABERLER SERVİSİ AYLAND askeri kaynaklara, tank ve top ateşi desteğinde Vietnam birliklerinin Kamboçya-Tayland sınırını geçtiklerini ve Tayland bitikleriyle 2 saat süren bir çatışmaya giriştiklerini açıkladı. Saldırı sırasında 30 Taylandlı öldü, 100'ü de yaralandı. Saldırı, bazı Kamboçyalıların ülkelerine geri gönderilmesi için Tayland'ın geçen hafta başlattığı programı durdurdu.

Vietnam birlikleri ayrıca Kamboçyalı mültecilerin yoğun olarak buldukları yerlere de saldırdılar. Bunun üzerine binlerce Kamboçyalı tekrar Tayland'a sığınmak zorunda kaldı.

Gözetimciler Vietnam ve kulas Heng Samrin yönetiminin geçtiğimiz haftalarda Tayland'ta tehdit ettiklerini ve Tayland'dan "Kızıl Khmerleri Kamboçya'ya geri yollamakla vazgeçmesini" istediklerini hatırlatıyorlar.

Tayland sınırının ihlali konusunda Vietnam makamları bir açıklama yapmadı.

Komandolar TIKP Kelkit İlçe binasına saldırdı

KELKIT (ÖZEL) KELKIT TIKP İlçe binasının faşistler tarafından polis desteğiyle tahrip edildiği bildirildi.

18 Haziran 1980 günü saat 16.00 sıralarında bir grup komando polis eşliğinde TIKP İlçe binasına saldırdı. Saldırı sonucunda binanın camlarının kırıldığı öğrenildi.

Saldırıya katılan komandoların, Yüksel Seferettin Güner, Üğde görevli olduğu belirtilen Tuncer Şengün, Habil Akkaya, Ekrem Topuz oldukları bildirildi.

Şişli'de lokantada yemek yiyen polisler tarandı: 1 polis öldü

BAŞYAZI

Hükümet sorunu Doğu Perinçek

HÜKÜMET sorunu gene gündemdedir. Gazeteler sık sık partilerin Millet Meclisindeki güçlerini gösteren tablolar yayınlıyorlar. Yaygın olan kanı, hükümetlerin Meclisteki sandalye sayısına dayanarak kurulduğu ve ayakta durduğudur. Parlamento aritmetiğinin belli sınırlarına ve ihtiyaçlarına göre değişebileceği pek dikkate alınmamaktadır. Oysa son birkaç yılın olayları bile bu konuda oldukça öğreticidir.

1977 Haziran seçimlerinin çıkardığı aritmetik, CHP'nin tek başına hükümet kurmasına yetmiyordu. Ama o sırada rüzgar MC'ye karşı ve CHP'den yana esiyordu. Bu nedenle Demirel'in yeni bir MC denemesi aritmetik açıdan mümkün olmakla beraber, akıntıya kürek çekmek anlamına geliyordu. Gerek Batı, gerekse burjuvazinin geniş kesimleri bir Ecevit hükümeti kurulmasından yanaydılar. Kitlelerin umudu da Ecevit'ti. Aritmetiğin bu olgulara uygun hale

(Devamı S. 6 Sü. 1)

Antbirlik'e ait işçi otobüsü tarandı; iki işçi yaralandı.

HABER MERKEZİ ŞİŞLİ Hürriyet Mahallesi'nde dün saat 12 sıralarında bir köfteciye oturmakta olan bir polis ekibinin taranması sonucu 1 polis öldü, 4 kişi de yaralandı.

Şişli Emniyet Amirliğine bağlı bir ekip dün öğle üzeri Hürriyet Mahallesi girişinde Yurt Sokak ile Eğitim Sokak'ında keşifli kösedeki semt köftecisine geldiler ve içeri girerek oturdular. Bu sırada bir er arabası ile seyir satıcı görünümünde köfteciye gelen 4 kişi, içeri girerek yemek yemekte olan polis ekibini taradı.

Açılan çaraz ateş sonucu polis memuru Necdet Neme, Kamil Özkan ve bekiçi Davut Aytekin ile o sırada içeride oturmakta olan Derviş Uyaniker adlı şahıs yaralandılar. Yaralı polis Necdet Neme tedavi edilmek üzere Okmeydanı SSK Hastanesine kaldırılırken yolda öldü. Şişli Hastanesinde tedavi altına alınan polis memuru Kamil Özkan'ın durumunun ağır olduğu, bekiçi Davut Aytekin ile Derviş Uyaniker adlı vatandaşın ise hafif yaralı oldukları bildirildi.

Saldırığı düzenleyen 4 teröristin getirdikleri el arabasında yapılan aramada 1 adet otomatik

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

bu kösedden...

Türkeş kaldırdığı taşın altında kalacaktır

M.Kemal Çamkıran

Türkeş'in MHP'si son hatta, Türkiye İşçi Köylü Partisi'ne karşı dozu gittikçe artan bir karalama ve kışkırtma çabası içine girdi. MHP'li canilerin kanlı eylemlerine hedef gösterici ve kamuoyunu yanıltıcı yayınlarıyla namılı Hergele gazetesini Partimiz ve Aydınlik aleyhinde "Hedef Gösteriyorlar" başlığıyla tefrikalar yayınlıyor. MHP militanları, yöneticilerini önünde gerisinde dolanıp duruyorlar. Ankara'nın bazı duvarlarında ise Partimizi ve Aydınlik'ı kötüleyen sloganlar görülmeye başlandı.

MHP'nin karalama ve kışkırtma kampanyasının amacı nedir?

Görünen odur ki, Türkiye'deki hakim sınıflar içindeki MHP'nin başını çektiği en zorba, en yobaz, en gerici ve en uşak kesimler ile halk ve demokrasi güçleri arasındaki bir hesaplaşmaya doğru gitmektedir. 22 aylık iktidarında CHP'nin hesap sormaktan kaçındığı MHP, şimdi demokrasi güçlerinden hesap sormak peşindedir. MHP'nin önündeki başlıca engel kimdir?

Bu, CHP değildir. 1970 sonrası özgürlük mücadelesinin başını çeken CHP umutları boşa çıkarmıştır. Dağınıklığa sürüklenmiş, hiziplere bölünmüştür. MHP'nin saldırısına karşı direnecek moral ve siyasetler, önderlik ve örgütlenmeden yoksundur. Rusya'ya teslimiyet ve beşinci kol ile ittifak tutumu nedeniyle güvenilirliğini de yitirmiştir.

Rusya'nın kışkırttığı maceracıların MHP'yi tecrit etmediği ve korkutmadığı açıktır. Çünkü, onların devlette hesaplaşmak isteyen intihar çizgisi ve Rusya'ya bel bağlamaları, geniş kuvvetlerin sağa kaymalarına yol açmaktadır. MHP'nin birçok tutumunun maceracıları kışkırtma amacını taşıdığı ve MHP'nin "kahramanlar" diyerek bunların sırtlarını sıvazladığını bütün kamuoyu bilmektedir. Maceracılar CHP dönemindeki devlet himayesini yitirmişler, ağır darbeler yemişlerdir. Deyim yerindeyse, bir-seksen yere serilmişlerdir. Örgütleri dağıtılmış, kadroları telef olmuştur. Devlet maceracıları indirildiği darbenin ürünlerini ise MHP toplamaktadır. "Kurtarılmış bölgeler" el değiştirmiştir. Hatta gelen haberlere göre, keskin "sol" eylemcilerden bazıları MHP'ye katılmaktadırlar.

Sahte TKP ise "genel grev"den ansızın vazgeçmiştir. Son Plenum kararının da gösterdiği gibi, İ. Bilen'in partisi, devletin indireceği darbelerden güçlerini nasıl koruyabileceğinin hesabını yapıyor, önlemler alıyor. Rusya'nın hesabı, CHP'nin ve maceracıların safından toplayabildiği döküntülerle birlikte etkili ve sinsi bir beşinci kol eylemini yürütmektedir.

MHP terörünün karşısına dikilen tek örgütlü ve disiplinli güç, her yerde Türkiye İşçi Köylü Partisi'dir. Partinin bu etkili devrimci gücü, önümüzdeki dönem, MHP zorbalığına ve devlet terörüne karşı mücadelede yeniden sinacak ve tanınacaktır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi, MHP'nin devlet içinde yürüttüğü yasadışı, sinsi ve kendi deyimleriyle "ihtilalci" faaliyetleri açığa çıkarmaktadır. Türkeş, TKP'yi Anayasaya, Parlamento'ya, orduya ve Adalet Partisine yönelik tertiplerinin önündeki başlıca engel olarak görmektedir.

Rusya tehlikesi karşısında TKP, Türkiye'nin en sağlam gücüdür ve Rusya'ya teslim olmak istemeyenler için büyük bir güven kaynağıdır. Rusya karşısında Alevi ve Sünniyle, Doğulu ve Batılıyla, işçi, köylü ve milli sermaye sahipleri, dindarı ve laik aydınıyla bütün halkı birleştiren devrimci siyasetler, büyük bir etkiye sahiptir. MHP bu etkiyi silmeye çalışmaktadır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi, dün olduğu gibi bugün de MHP'nin maskesini yırtmakta ve ona etkili darbeler indirmektedir. Bir terör ve cinayet yuvası olan MHP'den yakasını kurtarmak isteyen ülkücülerin TKP'ye basurması ve MHP'nin eylemlerini teker teker açıklamaları Türkeş'i paniğe sürüklemektedir.

Türkeş ve devlet içindeki suç ortaklarının açıklıkları karalama ve kışkırtma kampanyası, korku ve düşmanlığın dışı vurmasıdır. Amaçları, devleti Türkiye İşçi Köylü Partisi'ne karşı kışkırtmak, kendilerinin beceremediğini hükümete, skilyönetmeye ve polise yaptırmaktır.

Türkeş, kaldırdığı taşın altında kalacaktır. Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin akıllı ve kararlı siyasetleri, halka güvenen militan ve disiplinli karakteri MHP zorbalığının altedilmesine yol gösterecektir.

"İyi bir pratisyen hekim,
hastaların yüzde 80'inin
derdine derman olur ama,

Herkes ihtisas peşinde

● 26 bin hekimin yüzde 70'i iü büyük şehirdedir.

● "Tek çözüm, Türkiye şartlarına uygun ve daha kısa bir tıp eğitimi"

● Paspasçı Hamza, Florans Naytingeyl'e karşı

BİR günde, bilimsel açıdan 20-30 hasta bakması gereken bir hekimde süsünde 120 hasta muayene ettirirseniz bilimsel bir muayene yapmak mümkün olmaz. Sonuçta, ne hasta memnun olmaktadır, ne de hekim. Ve doğru dürüst bir sağlık hizmeti de verilemez!

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek böyle söylüyor. Ve isimsiz profesörümüz ekliyor, "26 bin hekimimiz var. Bu, hiç de az sayılmaz. Ama bu 26 binin yüzde 70'i iü büyük kentte toplanmıştır. İstanbul'da 600 kişiye bir hekim düşer. Ama nüfusu 10 binin altındaki kasabalarımızda 23 bin kişiye bir hekim düşüyor. İkinci de böyle bir nengenin hastaya iyi gelmesine imkan yok."

"İkinci, çok yanlış bir uzmanlaşma sistemi işlemektedir. Herkes ihtisas yapmak istiyor. Aslında iyi bir pratisyen hekim hastaların yüzde 80'inin derdine derman olabilir. Geri kalan yüzde 20 ise mütehasşes hekimdir. Ama iste o zaman da muayenehaneler sinek avlar, işler bozulur. Bir de bu sağlık sistemi ve bu eğitim anlayışı ile, iyi bir pratisyen hekim olmak da kolay değildir."

MANNİTOL yüzde 20 serumunun içine üç çeşit anti-biyotik ve çeşit çeşit vitamini doldurmuş, marifet yapmış gibi hepsini rapora işlemiş, bu da yetmemiş bir de verilen serum ve iüdekliler iyi geldi' diye not koymuş. Bir kere bu serumun içine hiç bir ilaç konamaz, konursa bozulur. İkinci de böyle bir nengenin hastaya iyi gelmesine imkan yok."

İyi güzel de sayın mütehasşisim, okuldan yeni çıktığımız da siz ne alemdeydiniz? Poliklinik nöbetinizde böbrek sancısı taklidi yapan morfinmanlara morfin dağıttığınız ne çabuk unuttunuz?"

SEVİYESİZ HASTALIKLAR SEVİYELİ EĞİTİM

FAKULTEYİ bitiren genç, önceleri ihtisas yapmayı Psk düşünmez. Dört yıl daha ders çürütmeyi gözi kesmektedir. Nasıl olsa derin bir tıp eğitimi almıştır. Hatta tropikal hastalıklar konusunda "buluş" dene-

bilecek fikirler bile geliştirmiştir.

Ama işte hayat böyle düşünmez. Grip gibi seviyesiz, halk tipi "banal" hastalıklar, tropikal hastalıklarla ilgili "buluşları" ve ender rastlanan omurilik tümörleri konusundaki ince bilgileri ezip geçer. 6 yıllık eğitimin üç yılı böylece iskarta-ya çıkmış olur.

6 yıllık bir eğitimin ardından "kendimi çok yetersiz buluyorum" demek ne acı bir şey. Ama çoğu genç doktor bu acı sözü söyler ve ihtisas için kolları açar. Bu işlere kafa yormuş hiç kimse, önce böyle bir eğitim ve ardından ihtisas yapma anlayışını onaylamıyor. "Tek çözüm" diyorlar, "daha kısa ve Türkiye şartlarına uygun bir pratisyen hekimlik eğitimidir."

PASPASÇI HAMZA FLORANS NAYTINGEYL'E KARŞI

SOYULMUŞ yumurta gibi. Gerdire gerdire şişirilmiş beyaz bir balon, hasta diye yarımları sanki. Değil emjektör sokacak bir damar, pembesim ince bir çizgi bile bulmam mümkün değildir.

Florans Naytingeyl Yüksek Hemşire Okulu mezunu hemşire hanım kola bağladığı lastiği sıkıca lastik bembeyaz ete gömülmüş, ama damar mamar hâlâ hakke göre. Sonunda pes etti. "Hamza efendi, benim biraz işim var. Şu işmeyi yapiver" dedi dışarı çıktı.

Hamza efendi 13 yıl önce paspasçı olarak işe girmiş, paspasın pansumanı, oradan işine derken, gel zaman git zaman her bir şeyi öğrenmişti. Hamza efendi, önce hemşirenin bağladığı lastiği söktü. Sol eli ile peluze gibi kolu yakalayıp şöbyle bir sıvazladı, işmeyi daldırdı. Pompayı geri çekti... kan... tamam damardayız.

Kapı aralıktan olayı seyreden Florans Naytingeyl, ağlamaklı... Koridorda kayboldu.

DAHLİYE kliniğinde hemşire odasında, nöbetçi hemşire ile sohbet ediyor. Hastaların ilaçlarını yeni dağıtmış, yorgun argın odaya dönmüştü.

Yardımcı hemşire ilkokul mezunudur. Koleji hemşire orta eğitim ve Florans Naytingeyl hemşireler yüksek okul mezunudur. Ama hepimiz aynı işi yaparız. Yüksek eğitim görmüş bir hemşirenin 4 yılda kazandığı bütün bilgiler kısa sürede uçar gider. Ziyete çıkan doktor bir kere olsun "Hemşir'annım, sen ne dersin. Bu hasta için nasıl bir tedavi yolu izleyelim" demez. O nuruna dokunur herhalde. Fikrimizin sorulmasından vazgeçtik, verdiği ilacı, yaptığı müdahaleyi hemşireye de anlatmak, öğretmek akıllarının ucundan bile geçmez. Körelir gideriz. Hade-meliktan yetişen bir yardımcı hemşire ise kendi kendine ne kaptıysa onunla kalır. Ne bir kurs ne bir ders.

Servisteki 150 hastanın çoğu uyuyamıyor. Uyuyamayan ve ayağa kalkabilecek durumdaki birkaç hasta da hemşire odasına gelmiş sohbet etmişlerdir.

Bu işin ideali, 8 hastaya bir hemşiredir. Biz bir kata bir hemşireye çoktan razıyız. Ama işte görüyorsunuz, beş katta ki 150 hastaya bir tek ben varım. Pazar günleri durum daha da kötüdür. Oteki blokta yatan 150 hasta da bize kalır. Gel de ilgilen, gel de doğru dürüst bakım yap. Geçen nöbetimde yine yalnızdım. Hastanın biri komaya girdi. Onunla uğraşayın derken bütün hastaların ilaç saatleri geçti. 22.00'de verilmesi gereken ilaçlar ancak 24.00'de dağıtmaya başlayabildim. Tabii hasta bunu bilmez, bilse de neden razı olsun? O ilacı ister, bakım ister. Bu yüzden bir sürü sürüşme çıkar aramızda. İşte yüzleri, haklı değilsem söyle-sinler."

Başlarını eğip sustular. Avukatlık yine bana düştü. "Çok haklısınız da hemşire kardeşim, bir şey sormak istiyorum. 8 hastaya bir hemşire idealdir, süreklilik olarak her şeyleri ile ilgilenilebilir demisiniz ya. Biz şimdi burada tam üç saatlik sohbetiniz. Bu arada siz toplam 8 hastaya bile bakmadınız ki.

Pazar günü sabah 08.00'de başlayan nöbet, pazartesi saat 16.30'a kadar sürüyor. 32.5 saatlik nöbete insan dayanabilir mi? Bu şartlarda insanada sinir, çalışma azmi kalır mı? Siz söyleyin?"

Bu defa fena sıkıştım. Hastalar susuyordu. Paspasçı Hamza'ya baktım, ondan da medet yoktu. Çaresiz boynumu bükütm:

Ben ne söyleyeyim he-nişir'anım, Allah hepimizin yardımcısı olsun.

YURT HABERLERİ

Çömlekoba köyü ve susuz kalan araziden bir görünüş.

«Su verilse ürünümüz 5 kat artacak»

YUSUF ÇELİK

Malatya Doğanşehir ilçesine bağlı 5 köyün binlerce dönümlük arazisine su verilmiyor. İlçeye bağlı Çömlekoba, Güroba, Şatıroba, Çiğlik, Altınharap köyleri "Taralalanmıza su verilirse 5 kat daha fazla ürün alırız" dediler.

Konuyu ilgilili olarak konuştumuz köylüler şunları söylediler:

"Biz ta Demokrat Parti zamanından beri bu ovaya su verilmesi için mücadele ediyoruz. O zamandan bu yana 20'ye yakın hükümet değişti. Bizim verdiğimiz dilekçe sayısı yüzleri geçti. Onlarca defa Ankara'ya gidip geldik. Ama ne yazık ki her dönem karşımıza bir engel çıkardılar. Eskiden baraj gelmediği için suyun gelmesinin zor olacağını söylüyorlardı. Şimdi baraj var. (Sürgü Barajı) Bu barajın suyunu 3-4 metre yükseltmeler bu ovaya rahat su veririz. Ama barajın suyunu yükseltince Sürgü bucağının önüne ya set çekmeleri gerekiyor ya da bucağın bir kısmını kaldırmaları gerekiyor. İşte bunu yapmak için binlerce dönüm arazinin susuz kalmasına göz yumuyorlar. Böylece ne biz kalnabiliyoruz ne de ülke kalnabilir."

Köylüler yetkililerden bu meselenin üzerine en kısa zamanda eğilmelerini ve sorunun çözülmesini istedikler.

Çömlekoba köyünden Hasan Yaman "Bu kuyu sularıyla kendi içecek su ihtiyacımızı mı karşılayalım, yoksa arazimizi mi sulayalım" diyor.

GÜNDEM dışı

"Demirel'in ayıbı"

Çarşamba geçti, perşembe de geçti Türin seçilemedi. Geçenlerde en geç çarşamba veya perşembe seçileceğim demiştirdi de

Hükümet, gensoru derken Türin mahasa geliverdi. Ama Türin'in kendisi de bu mahasa gensorudan çok Demirel'den biliyormuş. Sade Türin değil, Türincüler de bunu böyle biliyorlar. İki hafta önce yeni Atatürk diye Türin'ü piyasaya sürerler şimdi acı Demirel'e sitem ediyorlar. Nazlı İncak 13 Haziran tarihli yazısında şunları söylüyor.

"Faik Türin Paşa, çarşamba günü sadece 204 oy aldı. Bugüne kadar yapılan oylamalarda ancak 235 rakama ulaşabildi. Mevcut durum Adalet Partisinin ve liderinin ayıbıdır. Bazı üyelerin gönlünde Cumhurbaşkanlığı yatar bu yüzden oy vermezler, kimi Sadettin Bilgic'in ekibindedir, kırğın, ru de-bepten reyini esirger. Peki Demirel samimi midir? Gelişme-bizde aksi kanaati uyandırıyor. Belli ki Türin'ü Batur'a karşı hullandı, şimdi silhelemek istiyor. Zira bütün liderler gibi kendisini güzel gösteren aynalara 'evet efendim, sepet efendim' terepek meraklıdır. Türin kuvvetli bir şahsiyettir. Cumhurbaşkanlığında bu şahsiyeti daha güçlü bir tarzda belirtecektir. Sonra kimbilir... terör konusunda İstanbul'daki başarisını yurt çapında gösteriverir de, bazıların aczi ve beceriksizliği daha iyi ortaya çıkar..."

Ve yazı bu minval üzere u-

zayıp gidiyor... Ne "küçük hesaplar..." ne "küçük adamlik" kalıyor.

Türin'in adaylığı üzerine Demirel'in tutumu konusunda çok şey söyleniyordu. Ama bu vesileyle, Demirel'in kendi 'aczi' ve "beceriksizliğini" örtbas etmek için Türin'ü engellediğini de Nazlı İncak'tan öğrenmiş olduk.

GEDİK

Hükümet temel eğitime ilgili bir şura toplandı... Buna göre okullarda Türkçe programı tespit edilmiş;

İki maddesi şöyle: Öğrencilere gördüklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlama gücü kazandırmak, Gördüklerini, dinlediklerini, okuduklarını, hissettiklerini ve düşündüklerini söz ve yazı ile tam, doğru olarak anlatma alışkanlığını sağlamak...

Hoop... Bunlar ne yapıyor? Öğrenciler gördükleri şu manzarayı umumiye-nin nedenlerini doğru olarak kavramalarını sağlayabindikleri dah mı kesecekler dersiniz?

Yok canım... Küçük çocuklara "doğru" söylemeyi öğretilir, sonra kafalarından geçenleri ortaya çıkarıp daha o yaştan itibaren "zararlılarını" fışkırtacaklar dedim...

Avrupa: "Aferin NATO, şöyle iyici yumuşa, ama bir arada dişleini de göster"

(Nürnberg Nachrichten gazetesinden alınmıştır)

Kültür Bakanlığının yeni bir "milli" hamlesi

Dilimizi Türkededen arındırma işe başlayan, Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü kutlama çalışmalarında Atatürk'ü ortadan yok etmeyi başaran Kültür Bakanlığı son olarak yeni bir milli atılımında daha bulundu. Kültür Bakanlığının dansöz Özcan Tekgül'e verilmek üzere hazırladığı ve altını Bakanın imzaladığı "Şeref Belgesi" ortalığı karıştırdı. Bakan bu tutumunu "sanatı ödüllendirme ve teşvik" diye açıkladı.

Teşvik edilen nedir? Yani şimdi Bakan, genç kızlarımızı "sanatçı" olun diyecek? Bu yolu mu göstermektedir? Aslında pek yadırgayacak bir durum da yok... Neden dersiniz, "milli kültür" diye karşımıza yitizil öncesinin Osmanlı sarayını çıkarmaya kalkınlar elbette sanat ve sanatçı diye de ortaya "dansözleri" iileri sürerler. Yıllar yılı sarayların en büyük sanatı bu değil miydi? Dansözlerin ödüllendirilmesinden sonra Bülent Ersoy'a da yaldızlı bir belge verilirse şaşmamak lazım... Cün-

ku büdüğü gibi Osmanlı sarayının diğer "sanatçıları" da o zamanki adlarıyla "içoğlanları"ydı. Bu arada olayla ilgili olarak bir gazetede şu haber çıkıyordu:

"Yıllarca gazino sahnelerinde yazgılı kıvrak danslarla erkeklerin yüreklerini hoplatan fotoğrafı ile büyüyen yeni terlemiş delikanlıların rüyalarına giren "Dansözler Krallığı" Özcan Tekgül'e Kültür Bakanı Tevfik Koralan "Şeref Belgesi" verecek..."

Kim mi yazmıştı bu satırları... Yukarıdaki satırları bu ilginç siddetle gleslerin Milli Gazetesinin 17 Haziran tarihli nüshasından aldık...

Bu tartışmalar içinde en kârlı çıkan dansöz Özcan Tekgül oldu... Yaştan sonra ve bu kadar reklam özeline ve Kültür Bakanlığının teşvikleriyle yeniden gazino sahnelerinde de boy göstermeye isteklerini de gazeteleri doldurmaya başladı.

Gözden kaçmayanlar

...AMAN KÖMÜR ALMAYA KOŞUN: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı East Kıratlıoğlu "Türkiye'de bu yıl kömür bühranı olmayacaktır" dedi. Önümüzdeki kıy sonunda ismama için 7.5 milyon ton kömür dağıtımın planlandığını da anlatan Kıratlıoğlu, geçtiğimiz yıl 13 milyon ton olan kömür üretiminin bu kıy sezonunda da 21 milyon tona çıkarılacağını da söyledi.

Kıratlıoğlu'nun bu açıklamasını vatandaşın "Aman kıya kalmadan bir an önce kömürümüzü alalım, sonra ne olur ne olmaz, bakan bühran olmayacak dedi" şeklinde yorumlayarak kömür-cülerin önünde şimdiden sıraya girdikleri bildiriyor.

Açıkça
DOĞAN
YURDAKUL

Beynelmillel palavra

— Efendim, Almanya'da bazı parlamenterlerin işkence konusunu ortaya atmaları, dış yardım konusunu engeller mi?
— Nasıl engelleyeceklermiş? Almanya'nın bize yapacağı yardım 295 milyon dolardı. Bunun 250 milyon dolarını zaten aldık, harcadık. 45 milyon dolar kalmış, bunun için böyle iddialar söylemenin manası var mı? Bunlar hesap kitap meselesidir. Biz parayı aldık ya, istedikleri kadar konuşsunlar.

— Yani Almanya'dan bir daha yardım istemeyecek miyiz?

— Orasını isteyeceğimiz zaman düşünürüz. Şimdiden yarın düşünüp nezemizi kaçırma-yalım. O zaman bir çaresine bakarız.

— Şimdi bu işkence iddiaları hakkında herhangi bir soruşturma yapmayacak mısınız?

— Ne işkencesi? Kime yapılmış? Ben duymadım. Açık ve dür bir memlekette yaşıyoruz. Açık ve dür bir memlekette kimseye gayriirsani muamele yapılmaz.

— Ama raporlar...

— Yani Beynelmillel bir slogandır, tertiptir. Görev yapanların elini ayağını soğutmak, görevlerini yapamaz hale getirmek için iftira ediyolar.

— Adli tip raporları...

— Bir de tutturmuşlar Ortaçağ diye. Şimdi bu Ortaçağ lafının ne manası var? Bununla ne demek istiyorlar?

— Bugün Engizisyon dönemindeki gibi işkenceler yapıldığı söylenmektedir.

— Engizisyon ne yapılmış? Bunların hepsi yalan, iftira. Engizisyon işkence yapıldığı da o zamanın komünistlerinin beynelmillel slogan ve tertiplerinden. Engizisyon emniyet görevlilerinin ellerini ayaklarını so-

ğutmak için söylüyor.

— Özur dilerim ama, o zamanlar komünizm henüz daha...

— Biliyorum, biliyorum, yoktu diyeceksin. Ama bunlara inanılmaz. Onlar her zaman yeraltında çalışırlar, kendilerini belli etmezler.

— Efendim, Galile'e bile işkence yapıldı.

— Galile mi? O da kim? Bana böyle bir olay intikal etmedi. Hangi karakolda olmuş? Suçu neymiş bunun?

— Dünyanın döndüğünü ispat etmiş, dünya dönmüyor, duruyor diyeceksin diye işkence yapılmışlar.

— Canım o da ne diye böyle saçma sapan işlerle uğraşıyor. Yapılacak bir yığın iş varken uğraşacak başka bir iş bulamamış mı? Şunun bunun dönmemesinden ona neymiş?

— Sonra emniyette, aynen, İsa'nın, Spartaküs'ün çarmıha gerildiği gibi işkenceler yapıldığı söyleniyor.

— Oh, oh, demek yalan ve iftiralarla artık benim memleketimi de karıştırdılar. İsa'nın İsparta'da çarmıha gerildiğini kim söylemiş?

— Efendim, işkence olaylarının titizlikle üstünde durulduğu söyleniyor.

— Yok efendim yok, bunların hepsi düzmedir, mevhumdur.

— İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı işkence iddialarının ciddiyetini soruşturduğuna söylüyor.

— Komünistler, iftiracılar. Bunlar beynelmillel slogandır, tertiptir... Ne? Kim dediniz?

— Sıkıyönetim.

— Öyle mi? Tabii, Türkiye açık ve dür bir memleket. Ben burada sizlerle konuşmaya göre Türkiye'de gizli bir şey olmaz. Açık ve dür bir memlekette her şey serbesttir. Herkes istediğini araştırabilir, soruşturabilir.

DÜNYAYA BAKIŞ

Enerji konusunda baskı yapınca

Comecon ülkeleri, Moskova'ya karşı seslerini yükseltiyor

● Sovyetlerin kendi çıkarlarına yönelik talepleri, zor durumda olan Comecon üyesi ülkelerin ekonomilerini sarsmaya başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Dünya kamuoyunda Batı ülkeleri arasındaki anlaşmazlıklar tartışılırken, geçtiğimiz hafta Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da yapılan, Comecon (Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi) toplantısında Doğu Blokunda da durumun pek parlak olmadığı görüldü.

1981-1985 döneminde örgüte üye ülkelerin ulusal planları arasında eşgüdüm sağlamanın gündemin baş maddesi olduğu toplantıda özellikle Romanya, Polonya ve Çekoslovakya temsilcileri hoşnutsuzluklarını dile getirdiler.

Sovyet Başbakanı Kosigin'in "Batının ekonomik baskılarına boyun eğilmemesini" isteyen sert konuşmasına karşılık Polonya Başbakanı Babluch ve Çekoslovakya Başbakanı Strougal daha farklı bir tutum aldılar.

Batıya en fazla borçlu Comecon üyesi olan Polonya'nın Başbakanı, uluslararası ticaretteki korumacı eğilimlerden ve durumun karmaşıklığından yakılarak Batıyla yumuşamanın korunmasını istedi. Babluch bu sözleri ederken Moskova'ya sadık Bulgar Başbakanı Todorov ise Amerikan'ın "soğuk savaş siyaseti yürüttüğü"nü ileri sürüyordu.

Comecon ülkelerinin sosyo-ekonomik kalkınmalarının da yandığı meselelerin çözümsüz kaldığına işaret eden Romanya Başbakanı İlie Verdet'in sözleri olağan görülürken, Çekoslovakya Başbakanı Strougal'ın çıkışı şaşkınlık yarattı. Strougal, Comecon içinde araştırmaların sonuçlarının yeterince paylaşılmadığını ve ticari borçların ve kredilerin muhasebesi konularında anlaşma sağlanamadığını söyledi. Strougal ayrıca üye ülkeler arasında bütünlüğün gerçekleştirilmesinde eşgüdüm eksikliğinden ve eylemsizlikten yakındı. Ne var ki Strougal'ın bu sözlerinin bulunduğu basın bülteni son anda Çekoslovak yetkililerce geri alındı.

ENERJİ ÇIKMAZI

Comecon ülkelerini birbirine düşüren sorunların başında enerji konusu geliyor.

Comecon ülkeleri petrolerinin önemli bir bölümünü Sovyetler Birliği'nden karşılıyor. Bugüne kadar Comecon ülkelerine satılan petrolün fiyatı arkada kalan son 5 yılın dünya fiyat ortalamasına alınarak saptanıyordu. Şimdi ise Moskova yönetimi kendisi için daha elverişli bir fiyat düzeni getirmek istiyor. Buna Batı ve OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) ülkeleriyle ticaretlerindeki açık ve 40 milyar doları aşan dış borç eklenince Comecon ülkelerinin içinde bulunduğu durumun hiç de iç açici olmadığı daha iyi anlaşılır. Bu sıkıntılar söz konusu ülkelerin hakları için ise su anlaşma geliyor. İthalatın kısılanması, ihracata yönelik yatırımlara öncelik tanınması, hammaddede kullanımda kısıntı, büyümenin durması dolayısıyla halkın refah düzeyinin düşmesi ve tüketim mallarının yokluğu.

ÜLKELERİN DURUMU

Comecon'a üye Doğu Avrupa ülkelerinden ancak Polonya ve Romanya'nın yeterli enerji kaynakları bulunuyor. Bulgaristan, Çekoslovakya, Doğu Almanya ve Macaristan ise enerji ithaline gittikçe daha fazla bağımlı bir hale geliyor. Geniş kömür rezervlerine sahip olan Polonya kömür ihrac ederken petrol ithal etmek zorunda. Romanya'nın ise bu yıl içinde Sovyetlerden petrol ithal etmek zorunda kalacağı ifade ediliyor.

Öte yandan gözlemler Doğu Avrupa'da 1970'lerin başında kömür gibi katkı yakıt kullanımının Batıya göre daha az olduğunu, bunun Doğu Bloku planlarının Batı ekonomilerinin tersine 1973 öncesi ucuz olan petrole dönüştürülmesinden ileri geldiğini belirtiyorlar.

Oysa şimdi bu durum değişmekte ve Doğu Avrupa ülkelerinde sıvı yakıt kullanımının artmaktadır. Bu artışta teknolojik etken önemli bir rol oynuyor. 1970'lerden sonra Batıdan gittikçe artan miktarda teknoloji ithal eden Comecon ülkeleri bu yüzden Batının enerji tüketim biçimine uymak zorunda kaldılar. Çünkü Batı teknolojisi daha çok sıvı yakıt (petrol) esasına göre kurulmuştu.

Bu arada bir bırım malı üretmek için kullanılan enerji miktarının Doğu Blokunda daha yüksek olduğu da enerji bunalımını körükleyici bir etken oluyor. Ayrıca bu ülkelerde enerji kaynaklarının üretimi düşüş gösterirken, Sovyetlerin önümüzdeki yıllarda Comecon'un petrol ihtiyacının tamamını karşılayamayacak olması da örgüt içinde kaygı uyandırıyor.

VARŞOVA ZİRVESİ

Aslında Doğu Blokundaki çatlakların su yüzüne çıkması ilk kez Prag'da görüldü. Mayıs sonuna doğru Varşova'da toplanan zirvede de çeşitli ülkeler Moskova'nın siyasetine karşı bir tutum içine girmişlerdi.

Batılı kaynaklar bu toplantıda Romanya ve Polonya liderlerinin Rusya'nın Afganistan'ı işgaline karşı çıktıklarını bildirdiler. Gözlemlere göre Doğu Avrupa liderleri önemli uluslararası meselelerde kendilerine daha fazla danışılmasını istedikler. Batı ile ticarete büyük ölçüde bağlı olan bu ülkelerin yöneticileri, SSCB-ABD geriliminin Batıyla yapılacak ticarete zarar vermemesine çalışıyorlar. Bu arada Varşova zirvesi sonunda yayınlanan ortak bildiri "Uluslararası sınırlara, bağımsızlığa ve topyekün bütünlüğüne saygı gösterilmesi"nin vurgulanması, Moskova yönetimine karşı bir tutumun ifadesi olarak değerlendirildi.

Amerikan "Newsweek" dergisinin Bonn muhabiri, Polonya'nın durumunu ele alırken Polonya lideri Edward Gierek'in, Afganistan'ın işgalini Batılı kaynaklardan duyduğunu ve istediğinden altı gün sonra randevu verdiği Sovyet Büyükelçisine kendisine bilgi vermekte geç kaldığını söylediğini yazdı. Gierek ayrıca Afganistan konusunda bir yorum yapmadan, sıradan haberlerini verilmemesi emrederek Sovyetlerin arzuladığı desteği göstermedi. Batılı kaynaklar, Gierek'in kendisi için, Varşova Paktnın Helmut Schmidt'i (Alman Başbakanı) olarak gördüğünü bildiriyorlar. Brejnev yönetiminin kendi bahçesindeki bu anlaşmazlıklara sinirlendiği kesin. Ancak Moskova ve simdiiki onları karşısına almaya çalışıyor. Ne var ki artan ekonomi ve enerji bunalımları birlikte Moskova ile Doğu Avrupalı müttfikleri arasında yeni karakedirler, girmesi de büyük bir olasılık.

Kendisini Varşova Paktnın Schmidt'i olarak gören Polonyalı lider Gierek (sağda) Varşova Zirvesine gelen Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku'yu karşılar. Her iki liderin de Zirvede Afganistan işgaline karşı çıktığı bildiriliyor.

Polonya yönetimine yakın aydınların hazırladığı gizli raporda **Polonya'daki toplumsal yaşam eleştiriliyor**

● Raporda Sovyetler Birliği'yle olan ilişkilerin biçimi de eleştiriliyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Birçoğu iktidardaki Polonya Birleşik İşçi Partisi üyesi olan yüzü aşkın gazeteci, bilim adamı ve aydın... hazırladığı 75 sayfalık bir gizli raporun Polonya'daki buhranı yansıttığı bildiriliyor.

Rapora, Polonya'daki toplumsal yaşamdaki bir çok aksaklık üzerinde durulmuş. Sovyetler Birliği'yle eşit olmayan ilişkileri de vurguluyor. Raporda, ekonominin kötü yönetilmesi, düşünce hayatına uygulanan sansür, artık kimsenin inanmadığı basın ve yöneticilere tanınan ayrıcalıklar eleştiriliyor.

Raporda, hükümet durumu düzeltmek üzere ciddi bir faaliyet göstermezse "Olumsuz değişiklikler giderek büyüyecek ve açık sosyal çatışma tehlikesini taşıyan bir çığ haline alacaktır" deniyor.

Rapor, 2. Dünya Savaşından beri ilk kez gerileme gösteren ekonomide görülen buhrandan, toplumdaki hoşnutsuzluğun tek nedeni olmadığını işaret ediyor ve şöyle diyor: "Ülkemizdeki buhran her şeyden önce toplumsal ve siyasi niteliktedir."
"Çıkış Yolu" başlığını taşıyan raporu hazırlayan "Deneyim ve Gelecek" adlı grubun kurucuları arasında Polonyalı lider Gierek'in yakın danışmanları olan kimseler de var. Bunlar arasında haftalık "Polityka" dergisi yöneticisi ve Parti Merkez Komitesi Üyesi Rakowski ve ekonomist Rajkiewicz de bulunuyor. Rapora imza atan 141 kişiden 51'i parti üyesi. Bunlar rejim muhalifli sayılmıyor. Yönetimin "liberal kanadı" olarak nitelendiriliyor.

Tahran mektubu

Beheshti (solda), İran Devlet Başkanı Beni Sadr ile Meclis açılış oturumunda

İRAN'DA KARGAŞA VE MÜCADELE DEVAM EDİYOR

● Homeyni, Şaha karşı mücadeleden durdurulması yönünde bir açıklama yapmadı

İran'ın en fazla meşgul eden sorun, Devlet Başkan Beni Sadr'a karşı girişilen darbe teşebbüsü. Beni Sadr'ın gazetesi, "İnkilabi İslami", geçtiğimiz hafta içinde üç gün üstüste çok önemli bir belge yayınladı. Bu belge, İslam Cumhuriyeti Partisi Milletvekillerinden Doktor Hasan Ayet'in yaptığı uzun bir konuşmanın teyp bantı. Bantın tümünü çözüp yayınlayan "İnkilabi İslami"

gazetesi, Hasan Ayet'in Devlet Başkanı Beni Sadr'a kesinlikle karşı olduğunu ve kendisini bir darbe ile devirmek amacıyla taşıdığı ortaya koydu. Bu belgeler yayınlanmasından sonra özellikle Tahran bir kaç gün çalkalandı. Devrim başından beri siren "Beni Sadr -Gericidini adamları" mücadelesi, hem de belgesiyeli yeni bir boyuta ulaşıyordu. Belgele ilgili ilk kez İslam Cumhuriyeti Partisi'nin tutucu lideri Ayetullah Beheshti'den geldi. Beheshti, belgenin sadece Doktor Hasan Ayet'i bağladığını, partisi ile hiç bir ilgisi olmadığını söyledi. Ardından, belgelerin sahibi Doktor Hasan Ayet bir basın toplantısı yaptı. Ayet, konuşmaların kendisine ait olduğunu dolaylı olarak kabul ederken, darbe yapmak gibi bir amacı olmadığını ileri sürdü.

"Darbe yapmak için silah gerek, darbeyi ordu yapar" şeklinde konuşan Ayet, Beni Sadr'a karşı olduğunu ve bu yönetimin yıkılması gerektiğini açıkça söylemekten çekinmedi.

Ancak, Ayet'in açıklamaları hiç de ikna edici olmadı. Bu darbe girişimi olsun, Ayetullah Homeyni'nin son açıklamaları olsun, ülkede esas olarak yeniden Beni Sadr'ı güçlendirirdi. MECLİS VE REHİNELER

Ancak Beni Sadr'ın daha da güçlenmesini engellemek isteyen kimi çevreler şimdi de Meclis çalıştırmamaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde Ayetullah Homeyni'nin, "Şaha karşı mücadeleye son veriyoruz" dediği öne sürülmüştü. Bu cümle bir çeviri hatasıydı. Gerçek ise Homeyni'nin açıklamaları sadece Meclis çalıştırmayana karşı idi. Bu durum da haliyle Beni Sadr'ı güçlendirirdi.

Rehineler sorununa gelince. Bu sorun da ancak Beni Sadr'ın akılcı çözümü hakimi oluncu çözülebilir. Öte yandan Ulusal Cephe sorumlularından Kerim Sencabi geçenlerde Homeyni ile görüştü. İran'da, Şah devrimden önce olduğu gibi, ilericiler ve yenenler bir yakınlaşma gözleniyor.

MOSKOVA-TAHRAN
İran ticaret heyetleri Rusya'da, Sovyet ticaret heyetleri de Tahran'da. Ancak, Beni Sadr bu ilişkilerin yoğunlaştırılmasına pek taraftar değil. Şimdilik bu konuda, devrimcilerin dışında açık bir muhalefet yok, ama çeşitli ilericiler güçler Moskova ile ilişkilerden yavaş yavaş rahatsız olmaya başladı. İran'da Sovyet yanlılarının arasında hiç bir kitle desteği yok. Tudeh, zaten küçük bir parti. Ama Ticaret ve Maliye Bakanlığında bazı teknokratlar, İran'ın ekonomik güçlüklerini Rusya ile ilişkileri sıklaştırarak çözebileceklerini sanıyor. Onlar da bir avuç bürokrat. Tabii İran-Sovyet ticaretinden de pay alıyorlar.

Hükümetin Rusya'ya karşı tutumu, çok görünümde oldukça karardır. Beni Sadr ve Sadık Kutbade, her fırsatta, özellikle Afganistan konusunda Sovyet yayılmacılığını demeclerle knıyor. Ama yine de İran'ın Sovyetlere yanaşmasını belirtmek gerek. Çünkü yönetimin izlediği politikalar ister istemez Sovyetleri güçlendiriyor.

Geçenlerde İran Televizyonu, Türkiye hakkında bir film gösterdi. Rus savaş gemilerinin Boğazlardan geçişini ve Türkiye'deki Amerikan üsülerinin görüntüler verdi. "İste komşumuz Türkiye, topraklarında Amerikan üsüleri bulunurken Rus gemileri de antlaşmalara aykırı olarak Boğazlardan geçiyorlar" dendi. Rusya ile Amerika'yı aynı kefeye koydular.

Sonuç olarak İran'da durumun karışık olduğu ortada. Ve bu karışıklığın nasıl ve ne zaman çözüleceği de meçhul. Çünkü İran olgusundan, iç güçlerin yanı sıra dış güçlerin, özellikle de Sovyetlerin büyük etkisi var. Zundan sonraki mektupta, sizlerle daha umutlu haberler vermek dileğiyle...

AFGAN DİRENİŞÇİLERİYLE
İlhan Sürmeli
Ragıp Duran
Afganistan gezi notları
Genel Dağıtım: TÜR-DA
Hamam Sokak,
No: 4, Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 27 25 22
75 Lira
AYDINLIK YAYINLARI
ÇIKTI

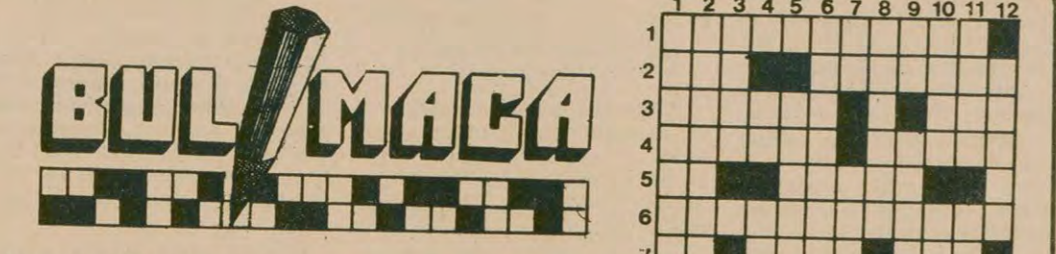
HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

SOBUN YUMURTAMI TAVUKMU SORUNUDUR. TAVUKMU KISEKSLAMAK KIMSEYE BİR ŞEY KAZANDIRMAZ.

BOLCENE'NİN AKILLAMALARI SÜRERKEN MUHALEFET MERKEZİNİN ALT KAT KORİDÖRLERİNDE DAHA ÖNCEDEN BİLDİĞİMİZ BİR SENARYO TEKRAR YAŞANIYORDU.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Şeyh Bedreddin'in fikirlerini Börklice Mustafa ile birlikte yaygın ancak daha sonra idam edilen halk kahramanı 2) Eskrim sporunun bir dalı-TERSİ bir konuda açıklığı bilgi verme 3) Osmanlılarda deniz erlerine verilen ad-TERSİ do-laylı anlatım 4) TERSİ yıldız- Bir işte uğranılan kayp 5) Bir nota- Leş yiyen vahşi bir hayvan 6) Özgeçmiş 7) TERSİ arka karşı-tr- Abide- Dört tarafı suyla çevrili kara parçası 8) Oy- Daha çok sinema sanatçılara verilen isim.

YUKARIDAN AŞAĞIYA- 1) Bir haberleşme aracı 2) Ameliyat içinde uzmanlaşmış doktor 3) Yerinde, uygun 4) Bir gıda maddesi-Erkek kişi 5) Bir soru edatı 6) Bir niceliğin kaç katının alınacağı gösteren sayı 7) Kilometrenin kısa yazılışı-Ekonomide, ayrılan para ile alınacak malların çeşit ve oranlarını gösterir liste 8) TERSİ günlük yayın organı 9) Bir soru eki-TERSİ ekilen arazi 10) TERSİ bir kadın adı-Bayağı, aşağılık 11) Tıbbi budist rahiplere verilen ad-Bir Kuzey Afrika ülkesi 12) Denizlerde ya-sayp tatl sularda yumurtlayan bir balık

DÜKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA- 1) Paratoner-a 2) operet-Kİ 3) ekMZat+O 4) Ha-Benciliks 5) Ablak-Kimono 6) Nail 7) Oratoryo-Eza 8) Vefa-Kan Cay

YUKARIDAN AŞAĞIYA- 1) Plehanov 2) Kabare 3) Rom-liaf 4) AP-Balta 5) Terek 6) Oran-Ark 7) netek-Ya 8) Et-Limon 9) Tüm 10) Kokoreç 11) Si-Sar-a 12) Alt Olay

büyütec

mustafa öneş

Çocuk-Şiir (1)

Yazın başlığını ne koymalı, diye epeyce düşündüm. Çünkü, çocukla şiiri birbirinden ayırt edebilmek pek olası görünmüyor bana. (İkisi için de her şeyin imge değeri taşıdığı ve şiirde sözcüklerin anlam göstergeleri dışına aktararak aralarında oluşturulmaya çalışılan aşkın anlatım ilişkileriyle çocuğun evreni algılamadaki dolaysız, önyargısız yaklaşımını bir arada gözlemek, bu bağlamların kurulmasına yeterlidir.) Sanatçı olmanın önkoşullarından biri de çocukluğa açılan kapıları biraz aralık tutmak, başka türlü söylesek, doğayla yeni tanışılmaya başlanıldığı o yıllara alış verişini kesmemek değil mi?

Gene de, çocukluğa uzatmak elde olsa, Türkiye ve benzeri toplumlarda bunu isteyecek kaç çocuk bulunabilir ki? Bizde hemen hepsinin özlemi kendi yaşantımdan da bilirim, o mutsuz dönemi çarçabuk geçerek unutmak, 'yetişkinler', daha doğrusu 'insanlar' ya da 'adamlar' sırasına katılmaktır. Toplumun değerler basamağında kendilerini yer açabildiklerinde az çok saygınlık kazanacakları umudu içinde, yaşlılara özgü davranış biçimlerini benimseyerek doğal gelişim süreçlerini kısıtlamaya çalışırlar. 'Büyümüş de küçülmüş' deyimine uygun, teveği burulan karpuz örneği erken olgunlaşmış çocuklara bol rastlanır bir yerdir ülkemiz.

Bunun nedenlerini, içinde yetiştiği ortamın toplumsal ve ekonomik yapısı, kültür düzeyi, eğitim yöntemlerinde aramak gerekir. Hayvan yavrusuyla çocuğu (insan yavrusunu) karşılaştıran bazı antropologlar, ilkinin 'verilmiş' bir ortamda dünyaya geldiğinden uzun boylu bakıma gerekseme göstermediğini, ikincisininse yıllarca beslenen eğitilmek zorunda olduğunu ileri sürmektedirler. 'Doğal çevre' ile toplumsal çevre arasında değinilmesi, çocuğun da doğar doğmaz kendini 'verilmiş' bir toplumsal çevrede bulması gerçeğinin gözünde tutulması gibi eksiklikleri içeren bu görüşün, her yöresi uygarlıktan yeterli ölçüde yararlanamayan günümüz dünyası için tutarlı biçimde savunulamayacağı açıktır. Çünkü, kapitalist toplumlarda annenin gebelik döneminden başlayarak onun büyüüp yetişme sürecini içinde yer alacağı sınıfların yaşam koşulları belirler.

Çocuğun tüm gereksinimleri 'beslenme' ve 'öğrenme' doğrultusundadır. Öğrenme olgusuyla arandıkları neden-etki bağlantısı, beslenmeyle, beden sağlığıyla ilgili, dolayısıyla daha kolay denetlenilebilir olmasına karşın aynı ölçüde önemli kılabilir. Ekonomik durum-

lan elvermediğinden okula gidemeyen, ilköğrenimlerini tamamlamayan yollarda, taşınan araçlarında yarı dilenerek simit, gazete, ciklet vb. satan; çırak girdikleri işyerlerinde sıklıkla azarlanmayı, dövülmeyi gözi alıp meslek edinmeye çabalayan, ya da yaz kış parklarda, köprü altlarında yatmayı aile ocağındaki dayanılmaz yaşantıya yeğ tuttuklarından evlerinden kaçan 7-8 yaşlarında çocuklar, yaşamın katı gerçekleri önünde direnebilme için, birkaç yılda duyurdukları nasır tutmuş, acımasız, bencil yaratıklara dönüşürler. Küçük yaşlarda geçim derdine düşüp çalışmak zorunda kalmayanların birçoğu ise uygulanan yanlış, hoşgörü ve sevgi öğelerinden yoksun eğitim nedeniyle aile ocağına gözetilmediği, gözetilmediği yer, okulu da işahvevi olarak görmeye başlar. 'Büyükle' arasında ezilip kaldıkça, içlerinde kabaran başkaldırıya çıkış yolları arayacak, belli sorumluluklar üstlenme, sözü dinlenir biri durumuna gelme uğruna savaşım vereceklerdir.

Özellikle, ergenlik çağı dediğimiz gençliğe geçiş yıllarında artan sorunlarıyla başbaşa bırakılmaları, doruğuna ulaşmış kişilik kazanma tutkularını yönlendirmediği yalnız kalmaları, yaşantılarında bir bunalm döneminin başlamasına yol açar. Toplumun yozlaşmış kurumlarına, yapılan haksızlıklara duydukları tepki de buna eklenince, günümüzde git-tikçe yoğunluk kazanan anarşik eylemlerin düzeyleri durumuna gelebilmeleri için, birkaçı dışında, bütün koşullar hazırlanmış demektir.

Başlangıçta sanatçıyla sanat arası bir yerde bulunan çocuk, sanatın boş, karın doyuramaz, yararsız uğraş olarak nitelendirildiği, sanatçılara kaçık gözüyle bakıldığı, yarımlarının ne olacağını bilmeyen kişilerden kurulu bir toplumda çok geçmeden bu konumundan uzaklaşacaktır. Çünkü, bir bakıma insanın geleceği güveninin simgesidir sanat.

Yukarıda söylediklerimiz, Marcel Proust gibi çaylarına batırabildikleri bir 'madelein' çöreği anısına sahip değilseler eğer, sağlıksızlık, bedensel eksiklik nedenleriyle bakımlarına daha uzun süre özen gösterilmek gerekmiş olanlar için de geçerlidir. Özetlersek, anırsız büyük çocuklarımız, 1-lerli yaşlarda anımsak isteyecekleri birkaç mutlu olay bile girmemişler çocuğun yaşantısına. Öte yandan, çocukluk ne denli unutulmaya çalışılırsa çalışılırsa, küçük yaşta içlere yer etmiş givensizlik duygusu, bir ömür boyu üzerlerinde gizli den gizliye egemenliğini sürdürmektedir.

İranlı Türkolog Hüseyin Düzgün Türkiye'den ayrıldı

Dört ay yakın bir süredir ülkemiz sanat ve edebiyatı üzerinde inceleme ve araştırmalar yapmak için İstanbul'da bulunan İranlı Türkolog Hüseyin Düzgün, pazar günü Türkiye'den ayrıldı.

İrân'ın ünlü edebiyat tarihçisi, yazar ve ozanı Azerbaycan diliyle yayınlanan tek haftalık dergisi "Yoldaş"ın başyazarı ve yöneticisi Türkolog Hüseyin Düzgün, İstanbul'da bulunduğu süre içerisinde "Çağdaş Türkiye Hikayeleri" adıyla Farsça ve Aze-

rice her biri iki ciltlik büyük bir antolojinin ve ilk iki cildi bugünlere yayınlanan "Türkiye Edebiyatı Tarihi"nin üçüncü cildi için gerekli hazırlıkları sürdürdü.

İrân ve Türkiye gibi iki komşu ülkenin kültür ilişkileri kurma çabasıyla her iki ülkenin aynı yazgıyı paylaşan insanların sanat ve kültürünü tanıma olanağı bulmasının halkların karşılıklı çıkarları açısından önemli yeri olduğunu belirten Düzgün'ün, pek çoğu Şah döneminde yasak-

lanan 35'i aşkın şiir ve inceleme yapıtlarından başka Nazım Hikmet, Aziz Nesin, Nevzat Üstün gibi sanatçılarımızdan yaptığı çevirileri de var.

Düzgün, ülkemizde bulunduğu süre içerisinde yazarlarla, dergi, yayınevi yöneticileri ile yaptığı görüşmelerin çok olumlu sonuçları verdiğini, bunun semeresinin kısa sürede kendini göstereceğini belirtti. Çağdaş Türkiye edebiyatının İrân'da hızla yayılmasına paralel olarak, çağdaş İrân edebiyatının da ülkemiz-

de yayınlanacağına inandığını, bu arada TYS ile derle gerçekleştirecek ikili anlaşmaların ön görüşmelerini yaptığını, ayrıca Fakir Baykurt, Mustafa Bâlel, Mahmut Makal, Demirtaş Ceyhan gibi yazarlarımızın kitaplarını Farsça ve Azericeye aktarmaya başladığını, bu çalışmalarını tamamladıkdan sonra da "Türkiye Çağdaş Şiir Antolojisi", "Çağdaş Türkiye Tiyatrosu Üzerine Bir İnceleme" ile bazı uzmanlarımızın kitaplarını çevirmeyi planladığını söyledi.

Çukurova Sanat Tiyatrosu oyuncular bir oyundan sonra kendilerini ziyarete gelen Adile Naşit ve Selim Naşit ile birlikte.

Valiliğin kapattığı Çukurova Sanat Tiyatrosu yeniden açıldı

MERSİN (ÖZEL) Bir süre önce Valilik kararıyla kapatılan Çukurova Sanat Tiyatrosu çalışanları yaptıkları başvurular sonucunda salonlarının yeniden açılmasını sağladılar.

1974 yılında kurulan ve Mersin çevresinde çalışmalarını sürdüren Çukurova Sanat Tiyatrosu, toprak ve köylü sorunlarını işleyen oyunlarını yanı sıra geçen yıl çocuk oyunlarına da yer vermesiyle dikkat çekmişti.

Geçen yıl grubun sanat yönetmeni Ali Pehlivan'ın yazıp yönettiği "Merhaba" ve "Sanık Ayağa Kalk" oyunlarını sunan Çukurova Sanat Tiyatrosu, önümüzdeki mevsim için yeni oyun hazırlıkları yapıyor. Çukurova Sanat Tiyatrosu çocuk folklor ekibi ve çocuk tiyatrosu çalışmalarının yanı sıra köy araştırmalarını da sürdürüyor.

OKURLARDAN

BERİTANLI ÇOCUKLAR

Yüzleri çatlak çatlak
Dudaklarında yarıklar
En dipsiz koyaklarda
memleketimin.

Kara tahta
Ak tebeşir
Ve keten pantol,
Öyle rak ki,
Öyle irak ki öğretmen,
Bakar da bakar
Aha oralara,
Sırma saçlı düzlüklere
Beritanlı çocuklar

Zaman uzmaz,
Kar gider
Çamur gider,
Gider Beritanlı gider,
Sabahın da uyuyorken
Şahbaz atın üstünde
Akşamında erer.
Dili var olmasına
Ne sorarsın
Ne söyler.

Cafer TIRYAKI
(İSTANBUL)

Günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN

● JOHANN STRAUSS Orkestrasının konseri, 21.30'da Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salon'da izlenebilir. 1965 yılında Viyana Senfoni Orkestrasından ayrılan bir grup sanatçı tarafından kurulan Johann Strauss Orkestrası, İstanbul'da doğan ve 6 yaşında Viyana'ya giden Peter Guth tarafından yönetiliyor. Topluluk, "Joseph Haydn'dan Johann Strauss'a" konulu programda Haydn, Mozart, Beetho-

● HÜRREM SULTAN oyunu, son kez olarak 21.30'da Rumelihisar'da izlenebilir. Orhan Ase-nâ'nın yazdığı oyunun yönetmeni Haldun Maral'ı, Müzikler ise Nevit Kodallı'ya ait. Fiyatlar: 100, 75 lira.

● "RESİMLERLE Eski İstanbul" sergisi bugün Çemberlitaş Yapı ve Kredi Bankası Kütüphanesinde açılıyor. Aynı yerde Prof. Semavi Eyice de konuyla ilgili bir konferans verecek.

● "TÜRK Basınında Atatürk" adlı sergi de, Galatasaray Yapı ve Kredi Bankası Sanat Galerisinde bugün açılıyor. Bu iki sergi de festival sonuna dek izlenebilecek.

Afgan kızlarına armağan

Direniş siperlerinde
Zemheri bir mahşer.
Doruklardan yağın kar değil.
Yumuşayan napalm.
Saçaklardan akan su değil
Barışçıl kan.
Obalarda cesetler kan revan...
Afgan üniformalı yeni Çarlar,
Karala köyünde
Bin yüz yetmiş bir kişişi
Ölü diri aynı mezara taradılar.
Varsak kampında binbir illet,
Kundaktaki bebeleri de
Ninnisiz su çiçeği sarmalar...
***
'Bağmsızlık güli"
Daha hamken, zümrüt yeşili kırlarda,
Saldırdı aç beyaz ayılar.
Kopardı tomurcuğu daldımdan,
İşgal altındaki tüm halkların
Kanla sulanmış bağından...
Kölelik boyunduruğu ağırdır.
Baş öne eğik;
Yürekte acı sızdır, bilirim...
Ne var ki suskun değiliz.
Ve suskun değil Kabil kızları.
Belki elleri, ayakları çamur,
Fakat Leylâ'nın gözleri
Gene simsiyah kömür.
Memelerinde aslı bomba
Taptaze bir gonca
İşgal boyunca.
Antenler ince belde kemer,
İpek saçlar paletler altında berber,
Son soluklarında bağmsızlık
***
Gerdeğe girmeden,
Bu inançta
Kan tılsımına girdiler.
İğrenç karanlıklar,
Neden mehtabın dili lâl?
Bakın gelecek apaydınlık
Bacılmanın teninde sabah güneşi
Kızıl bir şal..
Akitılan kanlara boyanacak,
Özel uçaklarla tepeden inme
İhraç malı usaklar.
Ne devrim usaklara yararır,
Ne de işgal barışla bağdaşır.
Onurla haykıyor dünyaya.
Ve haykıyor Rengin Datfar,
Afganlık ince yağız delikanlı;
"Ey millet, ey insanlık!
Ben musibete uğramış
Bir ülkenin geçesinden geliyorum.
Benim feryadım özgürlük
Ve bağmsızlık türküsüdür.
Esir Afganistan'ın."
***
Ey Afganlık kardeş!
Biz birbirimize benzeriz.
Kim bilir, daha nice
Musibetten geçeriz.
Esaretin ne olduğunu da bilirim.
İhanettir, ağıdur
Her gün damla damla içeriz
Ve esaret zincirini
Kırmamızı da biliriz.
Uzat dostluk elini kenetlenelim
Namertlik yok soyumuzda,
Şangşara kentindeki
Bu seyrân, bu bayram bizim..
Bilmem bilir misin?
Pamir yaylası kar ile duman,
Hayber geçidi, kahpe ordulara
Geçit vermedi, vemeiecek,
Asırlardan bu yana,
Bağmsızlık uğruna
Gökyüzüne gömülen
Afgan kızlarına
Kor yüreğim armağan

Hikaye: Ahmet Naim

DUNDEEN DEVAM

Zaten onun, ne zamandan beri ayıncı- larla işbirliği yaptığını biliyordu ama elinde delil yoktu. İçinden "Zavallı Mahmut, ben kimseye haraç vermem diyen erkekliğinin kurbanı olmadı mı?" diyordu. Şaban'ı kıstırmak için çirpınan Kamil uzun zaman beklemeydi. Bir akşam üstü ayıncı Çolak Ali'nin rakibi Kel Murat adında bir kaçakçı, beklediği haberi verdi. "Çolak Ali baş kolcu Şaban'la önemli miktarda kaçak tüütün geçirecektir. Bu işin kolaylıkla yapılabileceği için, Şaban oralarla gözüllük yapan kolcuları 'İhbar var' diye Uççamlar geçidindeki patika yola yollayacak, sonra kendileri Şeytan Kayasından geçerek hoşeden yağ gibi kayacaklardı.

Kamil saniye kaybetmeden tüfeğini kapıp Şeytan Kayası yönünü tuttu. Yanına başka kolcular almayı düşünmemiş değildi, ama ya iş fos çikarsa... diye düşünüyordu. O zaman rezil olmak değil, ekmekten de olmak vardı. Nasıl olsa onlar da kalabalık değillerdi. Alt yanı iki kişiydiler.

Oysa işin fos yanı falan yoktu. Kolcu Şaban Ayıncı Murat'la düpedüz anlaşmıştı. O, kolcuları yanlış bir yere sürecek, Çolak Ali de beri yandan ayıncıları posta edecekti. Yalnız Şaban'ın tanınmaması için yanlarına karıcı filan almaya- caklardı.

Çolak Ali ilk seferden dönmüş, on beş günlük ikinci postayı geçirmeğe hazırlanıyordu. Şaban tüfeğini bir ağaca dayamış, ayına denklemlerini yüklenmesine yardım ediyordu.

Sessiz ve rüzgarsız bir yaz gecesi idi. Göğü, ay ışığını kesmeye çalışan dantel gibi bulutlar kaplamıştı. Birdenbire çalılık arasında hafif bir çirilti duyuldu, sonra iki büküm yürüyen bir gölge gözükü.

Çolak Ali dengin arkasına yatıverdi, Şaban iki üç adım ötede ağaca dayalı tüfeğine doğru seğırtti. Fakat, iki büküm gölge doğruldu ve: - Teslim olun, diye haykırdı, Çolak Ali dengin arkasında soluk bile almıyordu, Şaban, Kamil'in sesini tanıdığı, tüfeğini alarak kaçmağa başladı. Kamil de koşuyordu. Yeniden: - Kaçma, teslim ol Şaban diye bağırıldı. Yoksa ateş derim!

Şaban beş on adım ilerisindeki kalın bir meşe ağacının gövdesinin arkasına ulaşmak için hızla koşuyordu. Sessiz geçeyi yırtan bir tüfek sesi duyuldu. Şaban, müthiş bir sopa yemişi gibi sol kolunun dişeceği hissinden kırıldığını gözlerine çakmak çaktıran bir acı arasına hissetti. Ve bir saniyenin bölümleri arasında: "Beni tanıdı, eğer ikinci kurşunda işimi bitirmeyezse mutlaka ele verecek" diye düşündü. Durdu: - Ateş etme! dedi teslim oluyorum.

Ama çok ani bir hareketle tüfeğini doğrulttu ve üzerine doğru gelen Kamil'in opa orta göğsüne atış etti. Kamil fıç ses çikarmadan olduğu

Kolcu Şaban

na yatan iki ceset gözüküyordu. Arabanın önünden geçtiği evlerin kapıları açı- lıyor, gözlemlerden uyku akan yarı giyinik kasabalar, uzun paçalı donlarının uçuklarını çekistire- rek kapı önlerine çıkıyorlardı. Kağni, çevresini saran kalabalık arasında hoplaya hoplaya reji da- ıresinin önüne geldi. O zamana kadar zaptiye on- basısızla iki zaptiye de yetişmişlerdi. Reji memu- runa naber salındı, Cerrah Onanış Bey de çağırıl- arak kolcunun tedavisine başlandı. Şaban, Onanış Bey kolunu sararken kendisini hayret ve hayran- lıkla seyreden kalabalığa şunları anlatıyordu:

- Önemli bir ihbar aldık. Hemen ihbar edilen geçidi sardırıldı. Öte yandan da ne olur ne ol- maz diye Şeytan Kayasına en güvendiğim ada- mım olan rahmetli Kamil'i gönderdim. Sonra yalnız bırakmamak için ben de gittim. Kü! Bir tü- fekle, sesin geldiği tarafa koştum. Ne göreyim? Çolak Ali, Kamil'in üzerine çullanmış, öldürdük- ten sonra üstü üstelik soymuyor mu? "Teslim ol!" diye bağırıldı. Ama, it dölü Kamil'in tüfeğini kaptıgı gibi üzerine çıkmamış mı? Yaralandığını anlamadım. Yeniden: "Teslim ol, yoksa yakarım!" diye bağırıldı. Bakın gene davrandı. Eeee... Siz olsanız durur musunuz? Kafası budur dedim, bas- tum tetiğe, nalları dikiliverdi! Geberdi gitti ama me'l'un, en sevgili, en kıymetli arkadaşımızın baş- sını verdi. Zavallı Kamil'ciğim ben seni böyle mi görecektim...

Reji memuru işini bitiren Onanış Beyin kolu- nu sıktı: - Her zaman söylemez miyim birader, dedi, şu Şaban emsalsiz adamdır vesselam!...

BİTTİ

seyh bedreddin ve varidat

ismet zeki eyuboglu

yeni çıktı

400 SAYFA / 200 TL / DER YAYINLARI

İşkence üzerine

Sen işkenceci
Nasıl yemek yiyeceksin o ellerinle
Ve nasıl içeceksin
dağlardan giremeyen yumuşak suyu?
Kuş cavitları erişemese sana
Yalnız it ulumalandır duyduğun.

Vücudun nasıl taşır o kokmuş beyni
Yüreğin sanki hatran pompalar gövdeni,
Küstün gözlerin.
masal zebanilerinden daha hain.
Tekmeleyen ayakların
"hamç" yılanların vuruşu kadar acı
Ve öndeki et yığınları
Toroslar kadar yüce,
deryalardan daha engin
Yıkamazın ya dağları
İçemezsin ya suları.

Piril pilir gözlü, siyah saçlı yarunu
Nasıl seveceksin kanlı ellerinle?

Ağzına alabilir misin o ninnileri
ya türkülerini söyleyebilir misin?
Ve yotağna girebilir misin karın,
Tomurcuğu güler gibi yanaklarını
okşayabilir misin gerçekten?
Ananın, babanın elini nasıl öpersin,
bayramlarda
mezar ziyaretlerine gidebilir misin?
Ve en sonunda bir gün
hesap soran elleri çözebilir misin
pis gırtlaktan?
Son nefesinde,
uçuşuna acılı yüzleri itebilir misin
bir kenara?

Ergun USTUNALP
(İSTANBUL)

EMEKE

İşçidir
Mozaik döker
Karanlığa

İşçi-ozan
Yaşam sürer
Geleceğe

Bilekçe.
Emekçe.

Ozandır
Şiir dizer
Aydınlığa

Mustafa DERTLİ
ADANA

İki hafta önce
"Afgan Kızlarına Armağan" adlı şiirin
bir bölümü, teknik bir hata sonucu çıkmamış. Bu nedenle
şiirin bütününi yeniden yayınıyor, sayın Geylanı'den özür
diliyoruz.

